



Imena luda nalaze se svuda

Jeste li znali da u Hrvatskoj postoje sela Kajgana, Cjepidlake, Grudnjak, Apatija, Slavonska Pivnica i Slobodna Vlast? Jeste li kada razmišljali kako bi bilo živjeti u Šupljoj Lipi ili u Rupci? Putovanje Hrvatskom može biti vrlo zabavno

Geografska imena ili toponimi su vlastita imena različitih geografskih objekata u prostoru. Proučavanje toponima koji u sebi kriju zanimljive povijesne priče i legende pruža zanimljive spoznaje o prošlosti nekog naselja ili kraja. Proučavanjem geografskih imena bavi se toponomastika, grana lingvistike, ali i brojne druge znanosti, primjerice geografija, povijest, arheologija i druge. Proučavanje toponima

može biti i vrlo zabavno jer se često mogu pronaći imena koja vam izmamme osmijeh. Za mnoge neobične toponime zasigurno ste već čuli, ali nikad niste pomislili da te riječi imaju i neko drugo značenje.

Na primjer, možda su se, dok ste hodali po **Blatu** (na Kor-

čuli, na Cetini ili kod Zagreba) ili po **Glini** (na Banovini) zaprljali Vaši **Opanci** (kod Garešnice) ili ste se smočili šecujući kroz **Slavonske Bare** (kod Zdenaca i Orahovice). Odlučili ste se isprati vodom iz **Česme** (rijeka u Moslavini), okupati se u **Mrzloj Vodici** (kod Crnog Luga) i oprati **Gačice** (u Hrvatskom zagorju) da biste tako čisti mogli nastaviti put do **Čiste Male** (Dalmacija).

Ako je u vašoj kući **Žena Glava** (na otoku Visu), nemojte joj slučajno reći da znate gdje je ona **Krava** (otok u blizini Dugog otoka) jer će možda pomisliti da ste išli do **Male ili Vele Kurbe** (otoci u Kornatima). Kaže li vam u bijesu za **Batinu** (Baranja) nemojte joj odmah spominjati **Babinu guzicu** (otok u Kornatima) ili prijetiti **Babinom sje kirom** (potok kod Krasna), nego ostanite pristojni i ponašajte se kao **Svetac** (otok). S

mного ljubavi recite joj samo: **Ženodraga** (selo u Istri) i nastavite put za neko **Malo Selo** (na više mjesta).

Želite li se što prije izvuci iz svojeg **Brloga** (u Lici ili na Kupi), za daljnje putovanje preporučujemo vam **Željeznicu** (kod Ivanca). Dugo ćete putovati kroz **Dugo Selo** (grad u blizini Zagreba), ići i **Visoko** (u Prigorju) i **Nisko** (kod Dugobaba u Dalmaciji), a ako se želite na putovanju pomoliti, saznajte najprije je li **Sveti Petar u Šumi** (Istra), **Sveti Juraj u Trnju** (Medimurje) ili je **Sveti Petar na Moru** (kod Zadra).

Namjeravate li u **Dvor** (na Uni) ući kroz **Vrata** (Gorski kotar), najprije potražite gdje se nalazi **Ključ** (kod Drniša ili Novog Marofa) jer ćete inače morati preskočiti **Oštri Zid** (kod Garešnice) i uskočiti kroz **Prozor** (kod Otočca). Sjednite kratko na **Stolac** (kod Senja) pokraj **Generalskog Stola** (Gorski kotar), pojedite **Kajganu** (kod Garešnice), a zatim zagrizite **Jabuku** (otok) i zasladite se **Smokvicama** (na više mjesta) slušajući stare **Ploče** (na ušću Neretve). Ako želite pojesti nešto **Slano** (kod Dubrovnika), preporučujemo vam **Osliće**



(u Istri). Osjećate li se **Tužno** (Zagorje) i u dubini duše vas grize **Bol** (na Braču), svratite svakako do veselog društva u **Slavonskoj Pivnici** (kod Voćina) i okrijepite se svježom vodom iz **Živih Bunara** (iznad Jablanca). Budući da ste već dosta popili i napuhnuti se kao **Vodeni puh** (otok u Kornatima), za vama će vjerojatno negdje na pola puta ostati **Žuta Lokva** (Lika). Dok na leđima budete nosili **Babinu Gredu** (kod Županje), zapjevajte nešto veselo kao **Čingi-Lingi** (kod Đurđevca), svakako izbjegavajte **Gornje i Donje Cjepidlake** (kod Daruvara) i maštajte o **Slobodnoj Vlasi** (kod Đakova). Uglavnom, lako ćete se snaći ako ne zapnete u **Rupi** (kod Rijeke) ili vas noge ne odvedu na **Krivi Put** (kod Senja). Tako, kroz smijeh i satiru, možete proputovati Hrvatsku i cijeli svijet (A. Č.)

Još neka naselja neobičnih imena

Apatija (kod Ludbrega)

Bakar (Primorje)

Banova Jaruga (Slavonija)

Dražica (Grobničko polje)

Grudnjak (kod Orahovice)

Kraj (na Pašmanu)

Mokro Polje (uz Zrmanju)

Mustafina Klada (Moslavina)

Rakov Potok (kod Jastrebarskog)

Stojdraga (u Žumberku)

Šuplja Lipa (kod Daruvara)

Velika/Mala Jazbina (kod Samobora)

Mustafina Klada

A. ČAPLAR

RIŽA IDEALNIH OSOBINA

NERICA

Nova riža za Afriku

Riža je, uz pšenicu, najrasprostranjenija žitarica na svijetu. Prema nekim procjenama, u svijetu se uzgaja više od 40.000 vrsta riže



Proše je godine u izboru Time Magazinea dr. Monty Jones proglašen jednim od stotinu najutjecajnijih ljudi na svijetu. Široj je javnosti malo poznato zašto je taj 56-godišnji znanstvenik iz Sjeverne Leonea ušao u to elitno društvo. Dr. Jones je biolog koji je svoj cijeli znanstveni vijek posvetio istraživanju riže. Nakon što je sa svojim timom posjetio stotine farmi u Africi i Aziji te prikupio brojne uzorke varijacija afričke (*Oryza glaberrima*) i azijske riže (*Oryza sativa*) utvrdio je da je afrička riža otpornija na sušu i nametnike, ali ima manje prinose. Uz to, utvrdio je da se riža i kad je zrela često povija, čime se dodatno smanjuju prinosi. Azijska riža ima velike prinose, no treba joj mnogo vode i slabije je otporna na razne bolesti. Dr. Jones je križajući te dvije riže uspio dobiti novi tip riže s pozitivnim osobinama od svake. Nova riža za Afriku pod imenom NERICA (New Rice for Africa) ima četiri puta više zrnaca od afričke i ima 2 posto više proteina od afričke i azijske riže. Njegova je riža otporna na nametnike i dobro podnosi sušu i siromašna tla, a zahvaljujući većoj visini riže, žetva je olakšana. Prije NERICA-e brojne afričke države su uvozile rižu, no sada će je moći same lakše uzgajati i time poboljšati ishranu stanovništva. Računa se da će se time smanjiti ovisnost o fluktuacijama cijena na svjetskom tržištu, što oca NERICA-e uistinu čini jednim od najutjecajnijih ljudi na svijetu. (K. B.)